

Innst. S. nr. 163

(2005-2006)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

St.prp. nr. 48 (2005-2006) (pkt. 3)

Innstilling fra næringskomiteen om endringar av løyvingar for 2006 under Fiskeri- og kystdeparte- mentet sitt område mv.

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I Fiskeri- og kystdepartementet sitt budsjett for 2006 ligg det inne inntekter frå sal av 10 løyve til eit fast vederlag på 4 mill. kroner under kap. 4030 Fiskeridirektoratet post 13 Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner.

Ved Stortinget si handsaming av Ot.prp. nr. 65 (2000-2001) vart det vedteke heimel til å ta vederlag ved tildeling av løyve til oppdrett av laks og aure. I innstillinga frå næringskomiteen vart det lagt til grunn at vederlaget ikkje skulle setjast høgare enn 5 mill. kroner. Det er etter dette gjennomført to nasjonale rundar med tildeling av nye lakseløyve. Etter 2002 har det vorte tildelt 80 nye løyve, medan dei 10 til Finnmark enno ikkje er komne i drift. Dei 10 løyva i Finnmark har vore utlyst tre gonger (i 2002, i 2003 og i 2005) til eit fast vederlag på 4 mill. kroner pr. løyve, men det har ikkje meldt seg interesserte nok søkjarar. Ut i frå dette meiner Regjeringa at nivået på vederlaget avgjort er for høgt i høve til resten av landet og ikkje samsvarer med kva løyva er verd ut frå tilhøva i Finnmark.

Departementet vil no endre premissane og lyse ut dei 10 løyva på nytt med:

- kriterie og premissar for å sikre og styrkje laksenæringa i Finnmark, mellom anna forplikting om snarleg oppstart av verksemd;
- fordeling av løyva både på Aust- og Vest-Finnmark;
- ti års kommunebinding til den kommunen løyva blir etablert i;
- variabelt vederlag ved lukka bod, dvs. at det blir marknaden som avgjer prisen - men utan at ein held auksjon som kan drive prisen opp.

Finnmark fylkeskommune vil bli trekt inn i førebuingane til tildelinga.

Variabelt vederlag gjer det vanskeleg å fastslå inntekta på førehand. Ein vil difor komme attende i nysalderingsproposisjonen til hausten med eventuell justering av løyvinga på kap. 4030 post 13.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Sigrun Eng, Silvia Kristoffersen Kosmo, Sigvald Oppebøen Hansen og Arne L. Haugen, fra Fremskrittspartiet, Hans Frode Kielland Asmyhr, Kåre Fostervold og Øyvind Korsberg, fra Høyre, Torbjørn Hansen og Petter Løvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn, fra Senterpartiet, lederen Lars Peder Brekk, og fra Venstre, Gunn Berit Gjerde, er kjent med at det i Fiskeri- og kystdepartementets budsjett for 2006 ligger inne inntekter fra salg av 10 konsesjoner for laks i Finnmark. Prisen pr. konsesjon er på 4 mill. kroner. Konsesjonene var lyst ut i 2002, men søkerne trakk seg da vederlaget skulle betales. I 2003 ble de samme konsesjonene utlyst, men da var det ingen søkere.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, er nøgde med at Regjeringa no tek initiativ til at Finnmark kan få sin del av veksten i havbruksnæringa.

Fleirtalet vil peike på at dei naturgitte føresetnadene for oppdrett er noko annleis i dei nordlegaste kystområda i landet og at det må avspeglast i vilkåra for dei nye løyva. Ein for høg inngangsbillett aukar investeringsrisikoen og kan på sikt gjere det vanskeleg å få lønsemd i laksenæringa i Finnmark.

Fleirtalet viser til at føremålet med utlysinga av nye oppdrettskonsesjonar i Finnmark er å skape nye

arbeidsplassar og næringsutvikling i kystområda. Fleirtalet meiner tilgangen til desse løyva ikkje bør reserverast kapitalsterke investorar, og at det difor bør oppmuntrast til lokalt eigarskap og langsiktig satsing.

Eit anna fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, er samd med Regjeringa i at ein no lyser ut løyva i Finnmark som eit lukka tilbod.

Dette fleirtalet er elles samd i at løyva vert fordelte mellom Aust og Vest-Finnmark og at det vert sett ei bindingtid på 10 år i høve til vertskommunen.

Dette fleirtalet meiner samstundes at marknadsmessig omsetnad av løyver har resultert i ein konsentrasjon av eigarskap i havbruksnæringa. Det er dette fleirtalet si meining at fleire bør få høve til å delta i oppdrettsnæringa. Dette fleirtalet vil difor be om at departementet i samband med ein heilskapleg gjennomgang av løyvepolitikken vurderer utleige eller bortfeste av oppdrettskonsesjonar.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre mener det i utgangspunktet bør innføres full etableringsfrihet i oppdrettsnæringa og at eventuelle begrensninger kun skal være som følge av forurensning og veterinærhensyn.

Disse medlemmer viser til at Regjeringa nå legger opp til at de nye konsesjonene i Finnmark skal pålegges 10 års bindingtid til den enkelte kommune, derfor er dette en reversering i forhold til flytteforskriften. Dette medfører at de nye Finnmarkskonsesjonene får dårligere rammevilkår enn det som er vanlig i landet for øvrig, noe som vil medføre svekket konkurransevne for oppdrettsnæringa i Finnmark målt mot landet for øvrig, og mot produsenter i andre land. Dette vil i tillegg føre til at det blir mindre attraktivt med investeringer i Finnmark målt mot investeringer i næringa i andre deler av landet. Disse medlemmer er kjent med at utfordringa for Finnmark har vært å få flere til å investere i havbruksnæringa. Disse medlemmer stiller seg derfor undrende til at merreguleringer på disse konsesjonene skal bidra til å gjøre konsesjonene mer attraktive for investeringer. Disse medlemmer mener at slike bindinger vil være uheldig både for næringa sin utvikling i Finnmark og dermed også for de kystsamfunn som reguleringene er ment å styrke. Disse medlemmer vil derfor fraråde at det foretas konsesjonsbindinger på 10 år slik som foreslått av Regjeringa.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa tildele konsesjonene uten ti års kommunebinding og ellers med samme vilkår som for konsesjoner andre steder i landet."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet synes det er positivt at Regjeringa innser at vederlag for konsesjoner ikke fører frem. Disse medlemmer mener at det viktigste er at det blir nyetableringer innenfor oppdrettsnæringa og ikke hvor mange penger staten kan tjene på konsesjonene. Etter disse medlemmers syn vil det være uheldig å tildele konsesjoner etter en lukket budrunde, fordi det vil være med på å heve den finansielle terskelen for å etablere seg i næringa. Særlig for gründere og mindre oppdrettere med begrenset egenkapital kan det bli vanskelig å skaffe tilstrekkelig finansiering. En vederlagsordning vil påføre oppdrettsnæringa en ekstra kostnad og svekke næringa sin konkurransevne i forhold til andre oppdrettsland som Skottland og Chile. Disse medlemmer er opptatt av at oppdrettsnæringa må gis konkurransedyktige rammebetingelser og ikke påføres unødvendige utgifter, noe som kan medføre at mange lokalsamfunn i kyst-Norge går glipp av nyetablering og næringsutvikling knyttet til oppdrett. Disse medlemmer er kjent med at det tidligere har vært foreslått at konsesjoner skulle tildeles vederlagsfritt, og mener dette er riktig også i dette tilfellet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa tildele konsesjonene vederlagsfritt og uten bindingtid, og uten geografisk fordeling."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringa tildele konsesjonene vederlagsfritt og uten bindingtid, og uten geografisk fordeling.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringa tildele konsesjonene uten ti års kommunebinding og ellers med samme vilkår som for konsesjoner andre steder i landet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av samtlige av komiteens medlemmer unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

St.prp. nr. 48 (2005-2006) - om endringar av løyvingar for 2006 under Fiskeri- og kystdepartementet sitt område mv., pkt. 3 - vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 23. mai 2006

Lars Peder Brekk
leder

Øyvind Korsberg
ordfører